

Tự chủ tài chính - “Thúc” bệnh viện công đổi mới

Bài 2: Tuyển y tế cơ sở than khó

Yến Sương

Tự chủ tài chính là chủ trương đúng đắn mà Bộ Y tế đang hướng tới, để giao quyền tự chủ, tự quyết cho các bệnh viện (BV) công, “thúc” các BV đổi mới chất lượng khám chữa bệnh và thái độ phục vụ. Lộ trình đến năm 2020 các đơn vị y tế tuyến thành phố phải tự chủ tài chính. Tuyển y tế cơ sở mặc dù chưa đề cập đến tự chủ tài chính trong thời gian này nhưng có thể thấy đây là xu hướng tất yếu. Do đó, các đơn vị y tế cơ sở phải có sự chuẩn bị ngay từ bây giờ.

Khó khăn bủa vây

Bác sĩ Bùi Thị Lệ Phi, Giám đốc Sở Y tế thành phố, cho biết: “Với điều kiện tại các BV trên địa bàn thành phố Cần Thơ nói chung, tuyển y tế cơ sở nói riêng hiện nay, thì tự chủ sẽ gặp nhiều khó khăn do cơ sở vật chất, trang thiết bị, nhân lực còn thiếu và yếu”.

"Nếu không được đầu tư, nâng cấp, khi tiến tới tự chủ, các BV sẽ khó thu hút bệnh nhân và như vậy không thể cân đối thu - chi. Bảo hiểm y tế (BHYT) đã liên thông tuyến huyện và tiến tới sẽ liên thông tuyến tỉnh, nên bệnh nhân sẽ chọn BV tốt để khám chữa bệnh và các BV tuyến dưới đã khó khăn lại càng khó hơn”.

Trên địa bàn thành phố vẫn còn gần 20% dân số chưa tham gia BHYT. Mệnh giá thẻ BHYT thấp, kéo theo đó là quỹ BHYT thấp. Trong khi đó, giá dịch vụ khám chữa bệnh đã bao gồm chi phí trực tiếp, phụ cấp đặc thù và tiền lương.

Vì vậy, việc chậm chuyển kinh phí vượt quỹ, vượt trần sẽ đồng nghĩa với các cơ sở khám chữa bệnh BHYT không có nguồn chi trả lương và phụ cấp theo lương cho cán bộ, công chức, viên chức và người lao động của đơn vị.

Người dân chờ đến lượt khám bệnh tại BV Đa khoa quận Ô Môn.

Thực tế, trên địa bàn thành phố có một số BV đa khoa quận thường xuyên quá tải, thiếu trang thiết bị, chế độ đãi ngộ cho bác sĩ không tương xứng.

Bác sĩ Lê Văn Lóng, Giám đốc BV Đa khoa quận Ô Môn, cho biết: “BV đang quá tải trầm trọng, lại thiếu người. Nhất là từ khi thông tuyến BHYT tuyến cơ sở, BV “gánh” người bệnh từ các địa phương lân cận, nhất là người bệnh BHYT nhóm 5, nhóm bệnh nhiều”.

"BV Ô Môn chỉ có hơn 30 bác sĩ. Ở các quận, huyện khác, trung tâm y tế dự phòng và phòng y tế nhập thành Trung tâm y tế thì lượng bác sĩ tăng, trong khi bệnh nhân ít hơn. Ở BV này, bệnh nhân đông, bác sĩ trực xong cũng không thể ra ca trực. Đuối, việc nhiều nhưng chế độ đãi ngộ chưa tương xứng. Thêm vào đó là nỗi lo về lực lượng kế thừa. Trong tình hình các BV tư phát triển nhanh, BV công vốn đã khó sẽ khó hơn”.

Theo bác sĩ Lóng, BV tiếp nhận mỗi ngày khoảng 1.200 lượt người đến khám chữa bệnh, mỗi bác sĩ phải thăm khám trên 100 bệnh nhân/ngày, vượt quá quy định ngành. Trang thiết bị của BV còn nhiều hạn chế. Tất cả những điều đó dẫn đến chất lượng phục vụ chưa đáp ứng tốt yêu cầu của bệnh nhân.

Nhiều ý kiến của đội ngũ quản lý y tế cơ sở cũng khẳng định, khó khăn nhất của cơ sở y tế tuyến quận, huyện là vấn đề nhân sự, còn trang thiết bị thiếu có thể tháo gỡ được.

Bác sĩ Lê Văn Lóng dẫn chứng, BV có các hoạt động chuyên sâu như: cắt nội soi sỏi túi mật, trĩ longo, mổ bướu cổ; mổ kết hợp xương; nội soi dạ dày, nội soi đại tràng. BV muốn triển khai thêm các kỹ thuật mới cũng khó, bởi cử người đi học thì không có người thay thế. Một số bác sĩ trẻ cũng muốn ra làm ở BV tư, bởi ở các BV tư môi trường làm việc tốt hơn, trang thiết bị hiện đại hơn, thu nhập cao hơn...

Xác định thế mạnh để chuyển đổi

Với tuyến cơ sở, tự chủ tài chính hiện chưa triển khai, nhưng tương lai đây là xu thế tất yếu. Bác sĩ Phan Văn Đức, Giám đốc Trung tâm Y tế quận Bình Thủy, cho rằng, khi thực hiện tự chủ, các đơn vị y tế tuyến cơ sở gặp rất nhiều khó khăn. Quận đang thiếu điều dưỡng và nữ hộ sinh.

Năm 2017, Sở Y tế cho tăng thêm 10 giường bệnh là 30 giường, nhưng biên chế chưa cho thêm. Trung tâm cũng có bác sĩ CKI, II, nhưng do không đủ trang thiết bị nên những ca bệnh khó, nặng, phẫu thuật đều chuyển về tuyến trên. Khó nữa là quận nằm sát trung tâm thành phố, người dân có thói quen lên tuyến trên, hoặc đến BV tư.

Vấn đề tự chủ, bác sĩ Nguyễn Văn Tư, Giám đốc Trung tâm Y tế Phong Điền, cho biết: “Theo định hướng tương lai, để tiến tới tự thu tự chi thì BV cố gắng hết khả năng. Nhưng BV tuyến quận, huyện sẽ khó thực hiện được vì không có nhiều kỹ thuật cao, nguồn thu khám chữa bệnh thấp, BV thực hiện chủ yếu một số dịch vụ cơ bản, nên không đủ cân đối thu - chi”.

Theo bác sĩ Nguyễn Văn Tư, hiện trung tâm không có phòng khám chuyên khoa, chỉ có 6 phòng khám lồng ghép tất cả các chuyên khoa. Tuy nhiên, Trung tâm làm rất tốt các dịch vụ chẩn đoán cận lâm sàng, được bệnh nhân tin tưởng. Bên cạnh đó, sự thân thiện của các y bác sĩ làm hài lòng bệnh nhân. Trung tâm sẽ phát huy những thế mạnh này để thu hút người bệnh, tăng nguồn thu.

Một thực tế khác, từ khi thông tuyến BHYT tuyến cơ sở, người bệnh BHYT có quyền lựa chọn các đơn vị y tế đồng hạng để được cung cấp các dịch vụ chăm sóc sức khỏe ban đầu. Nhiều người bệnh cho biết, chất lượng điều trị, thái độ phục vụ là những tiêu chí hàng đầu để chọn lựa BV khám chữa bệnh cho mình.

Chú Phan Minh Toàn (57 tuổi, ở huyện Thới Lai), cho biết, chú thường đến BV Đa khoa quận Ô Môn trị bệnh vì chú cảm thấy hài lòng, an tâm với chất lượng khám chữa bệnh nơi đây.

Mặc dù có những khó khăn nhất định, nhưng thuận lợi của các đơn vị y tế cơ sở chính là sự gần gũi về khoảng cách địa lý, giúp người dân tiết giảm chi phí khám

chữa bệnh. Bên cạnh đó, các đơn vị y tế cơ sở đang được thành phố và địa phương đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị ban đầu.

Một số BV ở địa bàn xa trung tâm thành phố, như BV Đa khoa quận Thốt Nốt, BV Đa khoa quận Ô Môn, BV Đa khoa huyện Vĩnh Thạnh, được đơn vị y tế tuyến trên chuyển giao nhiều kỹ thuật cao, nhất là trong lĩnh vực nội soi, sản khoa,... đáp ứng nhu cầu cấp cứu, điều trị cho người bệnh tại địa phương, góp phần giảm tải cho tuyến trên.

Trên cơ sở đó, nếu các đơn vị tận dụng thế mạnh của mình và phát huy tốt các nguồn lực được đầu tư để nâng cao hiệu quả chăm sóc sức khỏe ban đầu cho người dân tại địa phương, thì sẽ thu hút được bệnh nhân, giúp BV tăng nguồn thu, tạo điều kiện từng bước để đơn vị phát triển theo xu hướng tự chủ tài chính.

Bài cuối: Để tự chủ tài chính hiệu quả